

Aan:
de voorzitter en leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 28 maart 2007
Ons kenmerk 10/5.10/2007002722
Behandeld door mevrouw H. Peters-Bekoe (0592) 36 59 21
Onderwerp: Notitie vrijwillige inzet en mantelzorg

Geachte voorzitter/leden,

Met deze brief sturen wij u ter informatie de notitie *Wat doet u voor Drenthe? Vrijwillige inzet en mantelzorg*. Het lag in de bedoeling deze notitie eerder aan u te doen toekomen. Personele omstandigheden, waaronder ziekte zijn er debet aan geweest dat hierin vertraging is opgetreden. Met deze notitie voldoen wij aan de toezegging die is gedaan aan uw staten om meer inzicht te verschaffen in het beleid ten aanzien van vrijwilligerswerk en mantelzorg.

De provincie heeft grote waardering voor alle mensen in Drenthe die zich belangeloos inzetten voor anderen. Daarom hebben wij in deze beleidsperiode ook veel aandacht besteed aan de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers. Er is de afgelopen jaren natuurlijk al veel bereikt. En dat is relevant voor de toekomst. Initiatieven die hun waarde hebben bewezen, willen wij uitbouwen.

Onze ambities hebben wij op hoofdlijnen verwoord in *Mensen in het middelpunt, provinciale sociale agenda 2005-2008 (MIM)*. Waarom dan nog een aparte notitie voor vrijwillige inzet en mantelzorg? Hiervoor hebben wij drie redenen.

Samenhang

Zoals gezegd, deze notitie is een inlossing van een belofte aan uw staten. Ook beogen wij met deze notitie de hoofdlijnen uit MIM nader uit te werken en inzicht te geven in de samenhang tussen de verschillende projecten en activiteiten op het gebied van mantelzorg en vrijwillige inzet in de afgelopen jaren.

Inzet middelen

In de notitie zijn twee bestedingsvoorstellen uitgewerkt voor incidentele middelen voor mantelzorg en vrijwillige inzet. Dit betreft een voorstel voor de middelen uit de Voorjaarsnota 2006 ten behoeve van vrijwillige inzet en mantelzorg en voor het deel van de motie armoedebeleid dat bestemd is voor "vrijwilligersorganisaties die werken met groepen met een achterstand in Zuidoost-Drenthe".

Het gaat daarbij om de respectieve bedragen van € 150.000,-- en € 100.000,-- die in 2006 door uw staten zijn toegezegd.

WMO

De notitie, die gaat over de periode 2007-2008, is ook bedoeld als start en bouwsteen voor de nieuwe beleidsperiode van Mensen in het Middelpunt, de sociale agenda van de provincie Drenthe na 2008. De invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) vraagt om actualisatie van het beleid. Met deze wet zijn gemeenten eerstverantwoordelijk geworden voor het bieden van ondersteuning aan mantelzorgers en vrijwilligers. Met de Drentse gemeenten zijn wij een proces gestart om de provinciale en gemeentelijke inzet voor de ondersteuning af te stemmen. Welke ondersteuning wordt lokaal geboden en welke provinciaal? Gezamenlijk is een proces uitgedacht om tot een samenhangende inzet te komen. Dit proces beschrijven wij in de notitie.

Daarmee vormt deze notitie de start van een proces. Op basis van de uitkomsten van vorengenoemd proces verwachten wij in september een notitie gereed te hebben. Wij zullen deze natuurlijk opnieuw aan u voorleggen.

Mocht u naar aanleiding van deze brief vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met mevrouw H. Peters, telefoonnummer (0592) 36 59 21 of e-mail: h.peters@drenthe.nl.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Bijlage(n):
jd/coll.

Vrijwillige inzet en mantelzorg

Wat doet u voor Drenthe?

Vrijwillige inzet en mantelzorg

Wat doet u voor Drenthe?

Provinciale/Gedeputeerde staten van Drenthe
Maart 2007

Colofon

Dit is een uitgave van de provincie Drenthe

Inhoud

	Voorwoord	4
	Inleiding	5
1.	Schets van vrijwillige inzet en mantelzorg in Drenthe	6
2.	Inzet incidentele middelen vrijwillige inzet en mantelzorg	13
3.	Proces actualisatie van beleid	15
4.	Financiën 2007-2008	18
	 Bijlagen	
I	Overzichten activiteiten	19
II	Overzicht inzet extra middelen voorjaarsnota 2006	24
III	Overzicht inzet motie armoedebestrijding, deel vrijwilligersorganisaties	25

Wat doet u voor Drenthe?

Vrijwillige inzet en mantelzorg

Provinciaal beleid 2007-2008

Wat doet u voor Drenthe? Veel inwoners van onze provincie zijn vrijwillig actief of ondersteunen een familielid of bekende die hulp nodig heeft (mantelzorg). Ik vind dat we daar trots op mogen zijn, want zij leveren een bijdrage van letterlijk onschatbare waarde aan de leefbaarheid in Drenthe. Zonder hun inzet zouden veel zaken in de samenleving helemaal niet kunnen gebeuren. Zo wordt maar liefst driekwart van de zorg die in Nederland gegeven wordt, door mensen gedaan uit de directe omgeving van een hulpbehoevende. Door familie dus, of door vrienden of andere bekenden. En heel veel Drenten zijn op een andere wijze vrijwillig actief. Vrijwillige inzet kent vele gezichten. Een antwoord op de vraag 'Wat doet u voor uw wijk, dorp of stad' kan variëren van het eenmalig helpen van het organiseren van een barbecue in de buurt tot het jarenlang coachen van een jeugdteam van de voetbalvereniging.

De recent ingevoerde Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) geeft een nieuwe dimensie aan vrijwillige inzet en mantelzorg. De wet gaat uit van het principe van eigen verantwoordelijkheid. Pas als de mogelijkheden voor ondersteuning in de eigen directe omgeving uitgeput zijn, kan er een beroep gedaan worden op professionele voorzieningen.

Ik verwacht dan ook dat mantelzorg en vrijwillige inzet in de toekomst aan belang zullen toenemen. Gemeenten zijn met de WMO eerstverantwoordelijk geworden voor ondersteuning aan hun burgers. En dus ook voor het creëren van voldoende ondersteuningsmogelijkheden door mantelzorgers en vrijwilligers. Het provinciale beleid op het gebied van vrijwillige inzet en mantelzorg hangt sterk samen met het lokale niveau. Bijvoorbeeld doordat we nieuwe methodieken te ontwikkelen waarmee lokaal vrijwilligers kunnen worden geworven en doordat we bovenlokale samenwerkingsverbanden ondersteunen. Een herziening van ons beleid op beide terreinen is daarom noodzakelijk. Uiteraard doen we dit in nauw overleg met de Drentse gemeenten.

Er is de afgelopen jaren natuurlijk al veel bereikt. En dat is relevant voor de toekomst. Initiatieven die hun waarde hebben bewezen, willen we uitbouwen. Een prachtig voorbeeld hiervan is hoe we een aantal jaren als een van de eersten in Nederland begonnen met maatschappelijke stages. Wat begon met wat klussen bedenken voor vrijwilligersorganisaties en die aanbieden via één school, is nu uitgegroeid tot een methodiek die in alle lokale vrijwilligerssteunpunten wordt toegepast. En met succes. Zo liepen afgelopen jaar in Drenthe maar liefst 900 leerlingen een maatschappelijke stage. Het bedenken van dergelijke nieuwe methoden, in dit geval om meer vrijwilligers te werven, en het vervolgens over Drenthe verspreiden is en blijft een zinvolle provinciale taak op het terrein van vrijwillige inzet, maar ook mantelzorg.

Deze notitie is vooral bedoeld als start voor het proces van beleidsherziening. Dit leidt in het najaar van 2007 tot een geactualiseerd beleid voor het jaar 2008. Dit beleid vormt een bouwsteen voor de nieuwe vierjarige beleidsperiode, die in 2009 ingaat. Maar we gaan het komende jaar natuurlijk ook al veel doen. Er is 150.000 euro extra beschikbaar voor vrijwillige inzet en mantelzorg. De provincie trekt bovendien 100.000 euro uit voor vrijwilligers die minima helpen. We gaan knelpunten in de ondersteuning van mantelzorgers oplossen, we gaan inzetten op meer maatschappelijke stages, meer koppelingen tussen bedrijven en vrijwilligersorganisaties en we gaan vrijwilligers in het zonnetje zetten. Want daar begint het mee, waardering voor al het goede werk van deze mensen.

Anneke Haarsma, Gedeputeerde provincie Drenthe

Inleiding

De provincie Drenthe heeft in deze beleidsperiode veel aandacht besteed aan de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers. Onze ambities hiervoor hebben wij op hoofdlijnen verwoord in *Mensen in het middelpunt, provinciale sociale agenda 2005-2008*.

Met deze notitie beogen we de hoofdlijnen nader uit te werken en inzicht te geven in de samenhang tussen de verschillende projecten en activiteiten op het gebied van mantelzorg en vrijwillige inzet in de afgelopen jaren. Om de ingezette beleidsacties goed te kunnen beoordelen, zijn ze in een kort historisch perspectief geplaatst. (hoofdstuk 1)

Daarnaast zijn in de notitie twee bestedingsvoorstellen uitgewerkt voor incidentele middelen voor beide terreinen. Ten eerste een voorstel voor de middelen uit de voorjaarsnota 2006 ten behoeve van vrijwillige inzet en mantelzorg. Ten tweede een voorstel voor besteding van het deel van de motie armoedebeleid dat bestemd is voor “vrijwilligersorganisaties die werken met groepen met een achterstand in Zuidoost Drenthe”. Het gaat daarbij om de respectievelijke bedragen 150.000 euro en 100.000 euro. (hoofdstuk 2)

Tenslotte bevat deze notitie een procesbeschrijving hoe wij als provincie samen met anderen ons willen bezinnen op onze rol in de toekomst. De invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) vraagt om actualisatie van het beleid. Met deze wet zijn de gemeenten het eerste aan zet bij het bieden van ondersteuning aan mantelzorgers en vrijwilligers. Met de Drentse gemeenten zijn we een proces gestart om de provinciale en gemeentelijke inzet voor de ondersteuning af te stemmen. Welke ondersteuning wordt lokaal geboden en welke provinciaal? (hoofdstuk 3)

In het laatste hoofdstuk vindt u een overzicht van de financiën. (hoofdstuk 4)

Als bijlagen zijn toegevoegd:

bijlage I	overzicht activiteiten provincie vrijwillige inzet en mantelzorg 2005-2007
bijlage II	overzicht inzet extra middelen voorjaarsnota 2006
bijlage III	overzicht inzet motie armoedebestrijding, deel vrijwilligersorganisaties

1. Schets van vrijwillige inzet en mantelzorg in Drenthe

Wat is vrijwillige inzet?

Vrijwillige inzet is werk dat onverplicht en onbetaald wordt verricht ten behoeve van anderen of de samenleving. (Sociaal Cultureel Planbureau)

Wat is mantelzorg?

Mantelzorgers zorgen voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende ouder, kind of ander familielid, vriend of buur. Zij geven die zorg omdat ze een persoonlijke band hebben met die persoon. De zorg die zij geven is langdurig, intensief en afhankelijk van de behoefte van de zorgbehoevende. (Mezzo, landelijke vereniging voor mantelzorgers en vrijwilligerszorg)

Wat is het onderscheid tussen vrijwillige inzet en mantelzorg?

Vrijwillige inzet	Mantelzorg
Vrijwilligers verrichten werkzaamheden in enig georganiseerd verband, onverplicht en onbetaald ten behoeve van anderen	Mantelzorg vloeit rechtstreeks voort uit de relatie en is ongeorganiseerd
Voor vrijwillige inzet kies je bewust	Mantelzorg overkomt je, je rolt er in
Als vrijwilliger kun je zelf bepalen hoeveel tijd je erin wilt steken. Een vrijwilliger kan afhaken als de zorg te veel of te zwaar wordt	Mantelzorg houdt nooit op, je loopt soms 24 uur per dag
Een vrijwilliger kan zelf de aard van het werk bepalen	Een mantelzorger moet alles doen, ook wat hem niet ligt
Vrijwillige zorg betreft iemand buiten de familierelaties	Mantelzorg betreft iemand uit de familie- of vriendenkring of burens
Vrijwilligerswerk wordt als ontspanning ervaren	Door mantelzorg loop je het gevaar voor psychische en lichamelijke overbelasting
Door vrijwilligerswerk breid je je contacten uit	Mantelzorg beperkt je in het onderhouden van contacten
Vrijwilligers kunnen zich vaak gewaardeerd voelen, en terecht	Mantelzorgers voelen zich vaak ondergewaardeerd en worden dat ook, en dat is onterecht.
Vrijwilligerswerk wordt 'mooi' gevonden	Mantelzorg wordt vanzelfsprekend gevonden
Vrijwilligers krijgen vaak een training en ze hebben onderling contact	Mantelzorgers krijgen geen feedback

(Bron: Brabantse Raad van Mantelzorg, www.br-mantelzorg.nl)

Vrijwillige inzet en mantelzorg zijn gebundeld in deze notitie. Dit omdat er een gedeeltelijk overlappend gebied is. Vrijwillige inzet kan soms plaatsvinden om de mantelzorger te ontlasten en natuurlijk zijn er ook vrijwilligers werkzaam in de zorg. De tweede reden is dat binnen de WMO beide terreinen in één prestatieveld zijn ondergebracht.

Toch is er een duidelijk onderscheid tussen beide terreinen. Een mantelzorger, die voor een bekende uit zijn omgeving zorgt, ziet dit vaak als een vanzelfsprekendheid en morele plicht. Er mee stoppen, zoals dat bij vrijwillige inzet kan, is voor hem/haar geen optie. Beide beleids-terreinen kennen ieder hun eigen werkzame organisaties en doelstellingen. In het proces van beleidsherziening houden wij hier rekening mee.

Tenslotte nog een opmerking over het begrip “vrijwillige inzet”. In deze notitie kiezen we voor “vrijwillige inzet” in plaats van “vrijwilligerswerk”. Deze term raakt steeds meer ingeburgerd. Ook de WMO spreekt van vrijwillige inzet. Dit staat voor alle manieren waarop burgers onbetaald activiteiten doen voor anderen. De diversiteit hierin neemt steeds meer toe. De term vrijwillige inzet doet recht aan deze diversiteit. Zo wordt niet alleen vrijwillige inzet in georganiseerd verband ingesloten, maar ook minder georganiseerde vormen als kleinschalige burgerinitiatieven.

Vrijwillige inzet

Inleiding

Uit de beleidsbrief “Vrijwillige inzet 2005-2007” van het ministerie van VWS komt naar voren dat het vrijwilligerswerk onder druk staat. Er is een groeiend tekort aan jonge en nieuwe vrijwilligers, vooral in de zorg en de hulpverlening.

Het ministerie wil de vrijwillige inzet op vier wijzen stimuleren:

- weghalen van belemmeringen in wet- en regelgeving
- verbeteren van het lokale beleid en de lokale ondersteuning
- vinden van meer vrijwilligers in nieuwe doelgroepen
- versterken van kennis, onderzoek en deskundigheid.

Gemeenten hebben een spilfunctie in de ondersteuning van de lokale vrijwillige inzet. Van provincies wordt deskundigheidsbevordering verwacht met hun Centra voor Maatschappelijke Ontwikkeling en Sportservicepunten.

Adviescommissie Vrijwilligersbeleid

De landelijke adviescommissie Vrijwilligersbeleid benoemde in 2004 in opdracht van het ministerie van VWS vier vlakken waarop provinciaal vrijwilligersbeleid in aansluiting op de gemeentelijke rol meerwaarde heeft:

- financiële ondersteuning door subsidiëring van regionale en provinciale vrijwilligersorganisaties en activiteiten
- vrijwilligersorganisaties ondersteunen door inzet van steunfunctieinstellingen op terreinen waar veel vrijwilligers werkzaam zijn
- ondersteunen van gemeenten bij de ontwikkeling van lokaal vrijwilligersbeleid
- stimuleren van vernieuwing binnen het vrijwilligerswerk door mede initiëren van experimentele voorbeeldprojecten.

Vrijwillige inzet in Drenthe

Het jaar 2001 was het Internationale jaar van de Vrijwilliger. In dit bijzondere jaar vonden vele activiteiten voor vrijwilligers plaats. Het was ook aanleiding tot een intensivering van overheidsbeleid op het terrein van vrijwillige inzet. Het algemene beeld was dat bij een toenemend tekort aan vrijwilligers, meer vrijwilligers moesten worden geworven. De aandacht ging daarbij vooral uit naar een plek waar vraag en aanbod van vrijwilligers bij elkaar gebracht moest worden. Veel gemeenten namen dan ook in 2001 deel aan de Tijdelijke Stimuleringsregeling Vrijwilligerswerk van het ministerie van VWS, met het doel een lokaal vrijwilligerssteunpunt op te zetten. In Drenthe kozen 8 gemeenten hiervoor. Inmiddels functioneren in Drenthe 8 lokale steunpunten.

www.vrijwilligerswerkdrenthe.nl

Provincie Drenthe en vrijwillige inzet

Mensen in het middelpunt, provinciale sociale agenda 2005-2008, p. 74-75

Thema versterken vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk is vooral een lokale aangelegenheid, maar dat wil niet zeggen dat de provincie geen taak heeft. Er is immers een aantal knelpunten in het vrijwilligerswerk waar alle gemeenten of vrijwilligersorganisaties mee te maken hebben, zoals het dreigend tekort aan vrijwilligers, eenzijdige samenstelling van het vrijwilligersbestand (weinig jongeren) en de noodzaak van professionalisering. Wij investeren vooral in methodiekontwikkeling, waardering van het vrijwilligerswerk en op het werven van jongeren en werknemers.

Met *Mensen in het Middelpunt* heeft de provincie Drenthe gekozen voor het opzetten van een provinciaal kennisnetwerk, methodiekontwikkeling gericht op werven van jongeren en werknemers en waardering van vrijwillige inzet. Ook subsidieert de provincie een aantal instellingen die vrijwilligers ondersteunen, bijvoorbeeld *SportDrenthe* en de Stichting Dorpshuizen Drenthe. Hieronder beschrijven we op hoofdlijnen een aantal belangrijke ontwikkelingen. Voor een uitgebreider overzicht van de provinciale inzet verwijzen we naar bijlage I.

In 2005 is een provinciaal kennis- en expertisenetwerk in Drenthe gerealiseerd: het KENvrijwilligerswerk. Het netwerk richt zich op drie doelgroepen: lokale steunpunten, gemeenten en provinciale organisaties die met vrijwilligers werken. Alle 8 lokale vrijwilligerssteunpunten in Drenthe zijn bij KEN aangesloten. STAMM CMO Drenthe ondersteunt het netwerk. Het netwerk kent ook een website dat een overzicht biedt van kennis, aanbod en vraag op het gebied van vrijwillige inzet in Drenthe (www.vrijwilligerswerkdrenthe.nl).

In 2003 is het pilotproject “scholierenvrijwilligerswerk” uitgevoerd. STAMM CMO Drenthe heeft met het vrijwilligerssteunpunt in Assen en het Nassaucollege geëxperimenteerd om leerlingen in het kader van hun opleiding te laten kennismaken met vrijwillige inzet. Wat klein begon is groot geworden. Het scholenproject was succesvol, de methodiek is beschreven en het project is verder gegaan onder de naam Maatschappelijke stages. De ambitie voor 2007 is om het project te implementeren in minimaal 6 gemeenten en ten minste 900 leerlingen vrijwillige inzet te laten verrichten.

Er is gewerkt aan het versterken van de relatie tussen vrijwillige inzet en het bedrijfsleven. In verschillende projecten is soms met meer en soms met minder succes gezocht naar manieren om dit zogenaamde “maatschappelijk betrokken ondernemen” in Drenthe vorm te geven. Zeer succesvol daarbij was de oprichting van het platform BinD (“Betrokken in Drenthe”). Dit platform wil een structurele samenwerking tot stand brengen tussen bedrijfsleven en vrijwilligersorganisaties. Er nemen diverse Drentse bedrijven, maatschappelijke organisaties en de Drentse Kamer van Koophandel aan deel. Eind 2006 was de eerste grote activiteit: de Drentse Beursvloer.

www.betrokkenindrenthe.nl

Persbericht Provincie Drenthe 3 november 2006

Meer dan 40 maatschappelijke organisaties en meer dan 30 Drentse bedrijven hebben de eerste Drentse Beursvloer tot een groot succes gemaakt. In theater De Tamboer in Hoogeveen zijn in minder dan twee uur tijd 106 matches gemaakt tussen bedrijven en maatschappelijke organisaties, waarbij vraag en aanbod op het gebied van vrijwilligerswerk bij elkaar werden gebracht. Omgerekend gaat het om een totale waarde van 248.515 euro, gemiddeld zo'n 2.500 euro per match.

De provincie Drenthe vindt het waarderen van vrijwilligers van groot belang. In Drenthe hebben de meeste gemeenten daarvoor wel een vorm (een vrijwilligersdag of een vrijwilligersprijs). De provincie reikt eens per twee jaar "Het compliment voor Drentse vrijwilligers" uit. Met deze prijs beogen we vrijwillige inzet te stimuleren door vrijwilligers in het zonnetje te zetten. Eind 2007 wordt de prijs voor de vierde keer uitgereikt.

We verwachten dat belangrijke onderwerpen voor de toekomst zullen zijn:

- ondersteunen van gemeenten bij opzetten, doorontwikkelen lokale vrijwilligerssteunpunten
- stimuleren en ondersteunen van nieuwe vormen vrijwillige inzet, mede in relatie tot de WMO
- continuering van inzet maatschappelijke stages, mede in het licht van het nieuwe regeerakkoord
- verdere versterking van de relatie tussen bedrijfsleven en vrijwillige inzet
- deskundigheidsbevordering vrijwilligers, verbinding en samenhang brengen in het beschikbare aanbod

Mantelzorg

Inleiding

Er wordt veelal verondersteld dat het aanbod van mantelzorg terugloopt. De toenemende arbeidsparticipatie van vrouwen zou hier een belangrijke oorzaak voor zijn. Het idee dat de zorgbereidheid afneemt, is echter niet juist: de afgelopen vijftien jaar is het aandeel mensen dat hulp biedt aan hulpbehoevende verwanten en vrienden niet veranderd. Onderzoek van het Sociaal en Cultureel Plan Bureau laat zien dat in 2001 in Nederland 3,7 miljoen mantelzorgers zorgden voor een familielid, vriend of buur (Kijk op informele zorg 2005). Bijna een kwart van de mantelzorgers ervaart de zorgverlening niet als belastend. Bijna 10 procent van de Nederlanders is bereid zijn bejaarde ouders in huis te nemen. Ook dit beeld is de afgelopen 15 jaar niet veranderd.

Toch is het niet de conclusie uit de SCP-rapportage dat het allemaal wel meevalt. Bijna 7% van de mantelzorgers voelt zich door hun hulpverplichtingen overbelast. De meeste kans op overbelasting bestaat bij verzorgers van huisgenoten, mensen die meer dan drie maanden gedurende meer dan acht uur per week hulp bieden en informele zorgverleners van een terminale patiënt.

Met de notitie *De mantelzorg in beeld* van het ministerie VWS (2005) is een belangrijke basis gelegd voor een steviger overheidsbeleid gericht op ondersteuning van de mantelzorg.

Mantelzorg in Drenthe

In Drenthe bestaat op dit moment een netwerk van mantelzorgondersteuning dat bestaat uit “(regionale) steunpunten” en “contactpunten”. De steunpunten zijn georganiseerd voor de mantelzorg als zorgaanbieder en hebben daarbij een ondersteunende functie. De contactpunten zijn bedoeld voor de mantelzorg als zorgvrager en functioneren vooral als trefpunt voor mantelzorgers en lotgenotencontact.

Het steunpunt mantelzorg is centraal gehuisvest in Hoogeveen. Op verschillende plaatsen in de provincie houden consulenten spreekuur. Icare levert de mantelzorgondersteuning via de steunpunten. Zij ontving hiervoor tot en met 2006 gelden uit de subsidieregeling Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg (CVTM) van het Zorgkantoor. Met de invoering van de WMO zijn de gelden voor de steunpunten overgeheveld van het Zorgkantoor naar de gemeente Meppel. Meppel is namelijk de vestigingsplaats van Icare. Vanaf 2008 zullen de middelen in een afbouwscenario worden overgemaakt naar elke individuele gemeente.

De contactpunten zijn met financiële ondersteuning van de provincie opgezet. In elke gemeente bevindt zich een contactpunt mantelzorg. De gemeente Emmen kent er zelfs twee. Het Drents Platform Mantelzorg (DPM) is de provinciale spreekbuis voor de mantelzorgers (namens alle contactpunten).

De onderlinge samenwerking tussen de steunpunten en contactpunten wordt door beide partijen van belang gevonden. In 2005 hebben de steunpunten en het DPM een convenant tot samenwerking afgesloten.

Daarnaast kent Drenthe het SAS, (Samenwerken aan Samenhang). Dit is een samenwerkingsverband van provinciale vrijwilligersorganisaties in de thuishulp, zorg, logeerkring en steunpunten mantelzorg.

Provincie Drenthe en mantelzorg

Mensen in het middelpunt, provinciale sociale agenda 2005-2008, p. 75-76

Thema versterken mantelzorg

Wij willen komen tot een effectieve ondersteuningsstructuur en een sterkere positie van mantelzorgers. Verder willen wij dat er meer contactgroepen voor lotgenoten komen en dat er meer vrijwilligers en mantelzorgers actief zijn. Ook willen wij dat mantelzorgers, naast andere partijen, betrokken zijn bij voor hen belangrijke ontwikkelingen.

Pakweg tien jaar geleden is de provincie gestart met het ontwikkelen van beleid voor mantelzorg. Mantelzorg werd niet enkel meer alleen stilzwijgend als een ‘natuurlijk’ gegeven aanvaard. Overheden en de professionele zorg namen ook een stuk verantwoordelijkheid op zich om de mantelzorger te steunen. Het provinciale beleid was gericht op herkenning en erkenning voor de mantelzorger. Daarbij hadden we de ambitie om de positie en belangenbehartiging van de mantelzorg te versterken en samen met anderen een infrastructuur te ontwikkelen voor de ondersteuning van de mantelzorger. We noemen hieronder ter illustratie een aantal belangrijke projecten (voor een uitgebreid overzicht verwijzen we naar bijlage 1).

Op initiatief en met steun van de provincie is bewerkstelligd dat mantelzorgers met de zorgverleners binnen het project ‘Om de tafel met mantelzorgers’ letterlijk om tafel zijn gaan zitten. Het heeft er toe geleid dat zorgverleners voortaan mantelzorgers in een vroegtijdig stadium informeren over en betrekken bij voor hen relevante ontwikkelingen in de zorg. Uiteindelijk met het doel het aanbod van zorg- en dienstverlening in Drenthe af te stemmen op de behoefte van mantelzorgers. Deze mantelzorgers zijn georganiseerd in het Drents Platform Mantelzorg (DPM). Het DPM functioneert als gesprekspartner voor overheid, zorgverzekeraars, zorgverleners en indicatieorganen. Het DPM functioneert inmiddels een aantal jaren autonoom, met ondersteuning door STAMM CMO Drenthe.

Vanuit de patiëntenbeweging was al jaren de betekenis van lotgenotencontact voor gebruikers van de zorg duidelijk geworden. Dit leidde tot het provinciaal initiatief om te komen tot een provinciebreed netwerk van lokale contactpunten mantelzorg, waar mantelzorgers terecht kunnen voor onderlinge steun en belangenbehartiging en advisering op lokaal niveau vorm kunnen geven. Inmiddels functioneren in alle twaalf gemeenten contactpunten.

Een laatste belangrijk en omvattend project op het terrein van mantelzorg is het project voor Jonge mantelzorgers in Drenthe. Het bevat twee deelprojecten voor de doelgroep. Mede-initiatiefnemer en uitvoerder van deze projecten is Icare Mantelzorgondersteuning.

Gestart is met een project voor jonge mantelzorgers van 12 tot ongeveer 20 jaar. Later volgde een project voor nog jongere mantelzorgers tot ongeveer 12 jaar. In beide leeftijdscategorieën bleken tot dusverre onvermoede aantallen jongeren als mantelzorger actief.

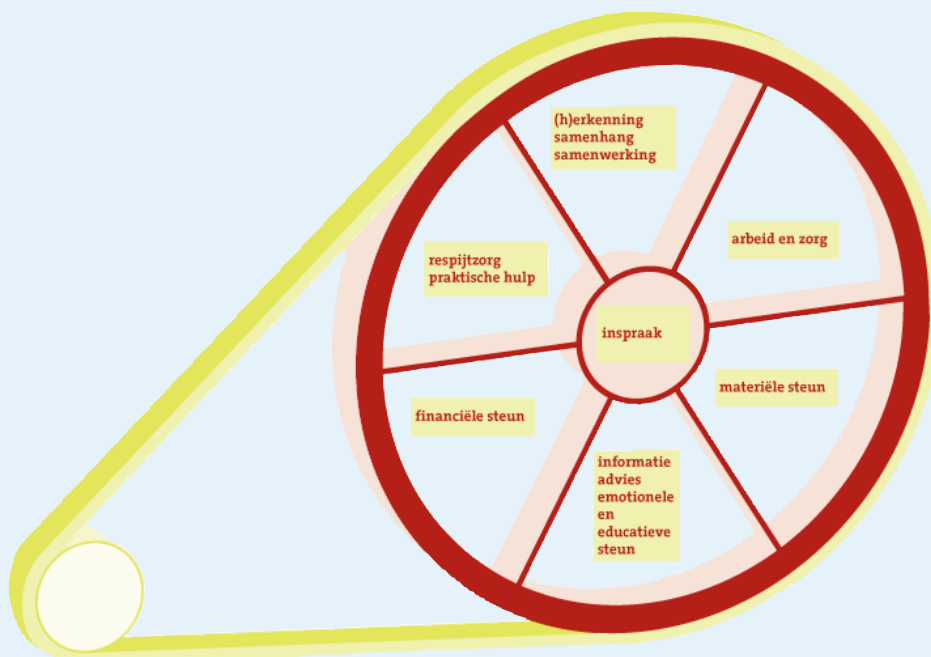
Doelstelling van beide projecten was het ontwikkelen en implementeren van een Drenthe-brede werkwijze met betrekking tot het ondersteunen van jonge kinderen met een zorgtaak thuis. De ondersteuning van de oudste groep mantelzorgers is inmiddels geïmplementeerd, voor de jongste groep is de implementatie in 2007 gestart. De projecten ontleen hun kracht mede aan de brede, structurele samenwerking van het professionele werkveld in onderwijs, zorg en welzijn.

Het gebouw van de mantelzorgondersteuning is, ondanks wat bereikt is, allesbehalve af. Verwacht mag worden dat de vraag naar mantelzorg in de nabije toekomst toe zal nemen als gevolg van de vergrijzing en de vermaatschappelijking van de zorg. De spanning tussen vraag en aanbod van mantelzorg zal naar verwachting dus toenemen. De WMO draagt hieraan bij door sterkere nadruk te leggen op eigen verantwoordelijkheden en zorg in eigen kring.

We verwachten dat belangrijke onderwerpen voor de toekomst zullen zijn:

- ondersteuning voor specifieke categorieën mantelzorgers initiëren dan wel uitbouwen. Denk hierbij aan jonge mantelzorgers, mantelzorgers van cliënten GGZ, dementerende ouderen, allochtone mantelzorgers. Iedere categorie vraagt om afzonderlijke redenen specifieke inzet
- meer respijtzorg/-arrangementen voor mantelzorgers
- verbetering afstemming en samenwerking betrokken partijen

"Drents vliegwiel mantelzorg"

2. Inzet incidentele middelen vrijwillige inzet en mantelzorg

Middelen Voorjaarsnota vrijwillige inzet en mantelzorg

In de voorjaarsnota 2006 staat: “Ook hebt u (Provinciale Staten, red.) het afgelopen jaar bij ons aangedrongen op meer aandacht voor de ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers, naast de bestaande initiatieven op dit gebied (de vrijwilligersprijs, activiteiten van steunfunctie-instellingen, subsidies voor organisaties op dit gebied, de projecten met behulp van de Tijdelijke Stimuleringsregeling Vrijwilligerswerk(TSV), inzet van middelen op grond van Mensen in het Middelpunt en dergelijke). In de tweede helft van dit jaar zullen wij een beleidsnotitie over vrijwilligerswerk en mantelzorg aan u voorleggen. Vooral voor de ondersteuning van de positie van jonge mantelzorgers vinden wij een extra provinciale inzet gewenst.” Voor de genoemde inzet is 150.000 euro gereserveerd.

Voor de besteding van de beschikbare middelen kiezen we voor een extra inzet op het terrein van mantelzorg om een aantal specifieke knelpunten op te lossen. Alle projecten worden afzonderlijk gemonitord en geëvalueerd. De resultaten hiervan worden verwerkt in een rapportage, die in het tweede kwartaal van 2008 beschikbaar is.

In bijlage II vindt u een overzicht van de te honoreren en af te wijzen projectvoorstellen.

Armoede-motie: deel “Vrijwilligersorganisaties die werken met achterstandsgroepen in Z.O. Drenthe”

Met het aannemen van “motie 13” door provinciale staten op 14 juli 2006, is besloten 100.000 euro beschikbaar te stellen voor vrijwilligersorganisaties die zich met achterstandsgroepen bezighouden. Het zwaartepunt ligt daarbij op Zuidoost Drenthe. Een klein deel van dit bedrag, 13.650 euro, is inmiddels beschikbaar gesteld ten behoeve van deskundigheidsbevordering van vrijwillige spreekuurhouders in Zuidoost Drenthe. Het resterende bedrag willen wij inzetten voor het project “Armoede, ook in Drenthe een probleem” van de projectgroep armoede waarbij het accent op Zuidoost Drenthe ligt. In de bijlage vindt u een overzicht van bestaande projecten die in 2006 en 2007 (mede) door de provincie zijn/worden gefinancierd.

Visie

Uitgangspunt van de besteding van middelen is dat wij geen nieuw beleid gaan formuleren, maar bestaande vrijwilligersorganisaties willen ondersteunen bij de ontwikkeling en uitvoering van projecten op het terrein van armoedebestrijding. Gebleken is dat er al veel initiatieven en projecten zijn op het terrein van armoedebestrijding, uitgevoerd door gemeenten, maatschappelijke en vrijwilligersorganisaties. Het ligt dan ook niet voor de hand een eenmalige impuls te geven aan nieuwe organisaties zoals Stichting Leergeld. Wel kan de effectiviteit van projecten worden vergroot door meer samenwerking en afstemming.

Armoede in Drenthe

In 2005 en 2006 is er een aantal initiatieven geweest om het armoedebeleid meer handen en voeten te geven:

1. In het najaar van 2005 heeft STAMM CMO Drenthe in opdracht van de provincie een kort onderzoek gedaan naar de armoedeproblematiek in Drenthe. Het resultaat van dit onderzoek is weergegeven in de rapportage 'Armoede in Drenthe, quickscan' (zie bijlage). Deze quickscan bevat een aantal aanbevelingen voor een mogelijke rol van de provincie bij de bestrijding van armoede.
2. Op initiatief van de provincie Drenthe is vervolgens in april 2006 een werkconferentie georganiseerd voor Drentse gemeenten, provinciale ambtenaren en politici, maatschappelijke organisaties en cliëntenorganisaties om te peilen wat de rol van de provincie zou kunnen zijn bij de bestrijding van armoede.

Twee belangrijke uitkomsten van deze inventarisatie zijn;

1. Onderbenutting van compensatiemaatregelen. Dit varieert van bijzondere bijstand tot teruggaven via de belastingdienst. Redenen hiervoor zijn onwetendheid en ingewikkelde regelgeving die mensen afschrikt en schaamt om er een beroep op te doen. Gemeenten en maatschappelijke organisaties weten bepaalde doelgroepen onvoldoende te bereiken.
2. Toename van schuldenproblematiek als gevolg van gestegen vaste lasten, grote veranderingen in inkomens en uitgaven of een te hoog consumptiepatroon. Dit laatste geldt vooral voor jongeren.

In deze lijn willen wij het resterende bedrag inzetten voor het project "Armoede, ook in Drenthe een probleem" van de projectgroep Armoede waarbij het accent op Zuidoost Drenthe ligt.

In bijlage III vindt u een beschrijving van dit project. Voor de volledigheid is in bijlage III ook een overzicht bijgevoegd van overige projecten die in 2006 en 2007 (mede) door de provincie zijn/worden gefinancierd voor vrijwilligersorganisaties die met achterstandsgroepen werken. Dit zijn projecten die mede kunnen worden uitgevoerd door de inzet van provinciaal gesubsidiëerde instellingen.

De resultaten het project zullen in een schriftelijke rapportage begin 2008 beschikbaar komen.

3. Proces actualisatie van beleid vrijwillige inzet en mantelzorg

Inleiding

Op 1 januari 2007 werd de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) van kracht. De WMO heeft als doel dat iedereen van elke leeftijd, met of zonder handicap, van elke economische klasse en sociale achtergrond aan de samenleving moet kunnen deelnemen.

De wet heeft grote invloed op mantelzorg en vrijwillige inzet. De WMO gaat uit van het principe van eigen verantwoordelijkheid. In eerste instantie voor mensen zelf maar ook voor de familie of omgeving. Dit betekent dat als er zorg nodig is, er eerst een beroep op de omgeving gedaan moet worden voordat er aanspraak gedaan kan worden op voorzieningen of professionele zorg. Dit houdt een groter beroep op mantelzorg in. En ook op vrijwilligers wordt een groter beroep gedaan.

Gemeenten zijn onder de WMO verantwoordelijk voor de ondersteuning van mantelzorg en vrijwillige inzet. Het is één van de 9 zogeheten prestatievelden in de wet. Een prestatieveld is daarbij een gebied waarbij de maatschappelijke ondersteuning is omschreven.

WMO in Drenthe

De Drentse gemeenten en de provincie werken sinds 2005 in het project WMO, van, voor en door gemeenten. Voor de samenwerking is een projectstructuur uitgewerkt met een externe procesbegeleider waarin verschillende thema's worden uitgewerkt. In 2006 lag het zwaartepunt van de samenwerking in voorbereidingen voor de uitvoering van de huishoudelijke verzorging en het lokale loket.

Begin 2007 hebben gemeenten en provincie besloten de samenwerking voort te zetten. In 2007 wordt samenhangend beleid geformuleerd, onder andere uitmondend in een vierjarig beleidsplan voor iedere gemeente. Daarnaast wordt de uitvoering gemonitord en daar waar nodig verbeterd. De samenwerkingsafspraken zijn vastgelegd in het document Bouwstenen samenwerking 2007 WMO.

De provincie Drenthe is in de samenwerking betrokken bij de volgende vijf thema's:

1. ICT; een gezamenlijke software voor de sociale kaart
2. Cliëntenparticipatie
3. Wonen, Welzijn en Zorg
4. Mantelzorg/vrijwillige inzet
5. Leefbaarheid (civil society) in relatie tot het vierjarig beleidsplan

Prestatieveld mantelzorg en vrijwillige inzet

Mantelzorg en vrijwilligers is één van de samenwerkingsthema's voor gemeenten en provincie. Voor dit thema is een werkgroep gevormd die bestaat uit gemeenten en provincie. Op initiatief van de provincie is STAMM CMO Drenthe gevraagd procesondersteuning te bieden.

Het uitgangspunt is dat de WMO goede kansen biedt voor ondersteuning van mantelzorg en vrijwillige inzet. Met de WMO is de ondersteuning voor een groep burgers beschreven die tot nu toe nauwelijks in beeld was. Dat is positief. Gemeenten kunnen een belangrijke rol vervullen door goed ondersteuningsbeleid te formuleren.

Gemeenten en provincie zijn van mening dat een duidelijke visie voorwaarde is voor een goede ondersteuning. Ook de vraag welke ondersteuning op welk niveau (lokaal, regionaal dan wel provinciaal) de meeste meerwaarde heeft, willen we beantwoorden.

Omdat hiervoor tijd nodig is, is afgesproken dat 2007 voor zowel de gemeenten als de provincie een zogenaamd “beleidsarm” jaar is ten aanzien van mantelzorg en vrijwillige inzet. Dat betekent continuering van het beleid zoals voorgenomen in 2006. Het jaar 2007 zal gebruikt worden om afspraken te maken voor ondersteuning vanaf 2008.

De VDG-werkgroep heeft een plan van aanpak geschreven waarin de route om tot een Drenthe-dekkende ondersteuningsstructuur voor mantelzorg en vrijwillige inzet te komen is uitgewerkt. De werkgroep wil de periode tot medio maart gebruiken voor het geven van handreikingen voor beleid waarmee individuele gemeenten en de provincie visie en beleid op vrijwillige inzet en mantelzorg kunnen uitwerken. Een antwoord zal worden geformuleerd op de vraag welke ondersteuning op welk niveau meerwaarde heeft. De bedoeling is om de visie- en beleidsvorming klaar te hebben in mei. Daarmee kan tijdig aangesloten worden op begrotingstrajecten van betrokken partijen voor 2008.

Bij dit traject worden ook de (eerste) resultaten betrokken van de onderzoeken die het Onderzoeksbureau CWZ doet naar aard en omvang van vrijwillige inzet, respectievelijk mantelzorg in Drenthe. Deze onderzoeken worden gedaan in opdracht van gedeputeerde staten, respectievelijk provinciale staten. De resultaten zullen tevens dienen als nulmeting voor provinciaal beleid.

In de maanden juni tot september zullen visie en beleid op provinciaal beleid verder uitgewerkt worden tot een definitieve nota, die in september 2007 ter besluitvorming aan gedeputeerde staten wordt voorgelegd. Deze zal vervolgens ter informatie aan alle betrokkenen worden verzonden. De nota dient tegelijk als bouwsteen voor het beleidsplan 2009-2012. Op 1 januari 2008 start de uitvoering van het geactualiseerd beleid.

Wonen, Welzijn en Zorg

De provincie Drenthe ontwikkelt in de eerste helft van 2007 ook visie en beleid op het thema Wonen, Welzijn en Zorg. De beide notities zullen op elkaar afgestemd worden.

Uitgangspunten voor de provinciale inzet zijn:

- Participatie van een ieder in de samenleving is provinciaal beleid en kernthema van de WMO
- Vrijwillige inzet en mantelzorg staan in verschillende opzichten in het teken van maatschappelijke participatie
- Bestending en continuïteit infrastructuur belangenbehartiging en ondersteuning mantelzorg en vrijwillige inzet
- géén taken als zodanig van andere partijen op zich nemen
- geboden ondersteuning is aanvullend op gemeentelijke regierol
- bevordering, faciliteren en mogelijke financiering WMO-gerelateerde initiatieven tot regionale samenwerking
- gezamenlijk beleid/samenwerking provincie en gemeenten inzake functies en activiteiten met een bovenlokale reikwijdte.
- Kennisuitwisseling en -bundeling
- Zorgbelang, STAMM CMO Drenthe en Enova inzetten waar nodig

Tijdpad actualisatie beleid vrijwillige inzet en mantelzorg provincie Drenthe

Wanneer in 2007	Wat ligt er? Wat gebeurt er?	Wat staat erin? Wat op de agenda?	Voor wie bedoeld?
Maart	GS-besluit notitie	* Proces beleidsactualisatie, afgestemd met gemeenten * Bestedingsvoorstellen extra middelen	Gemeenten, ter kennisname Provinciale Staten, ter informatie Betrokken organisaties, ter informatie
Maart	Startbijeenkomst voor gemeentelijke ambtenaren vrijwillige inzet en mantelzorg	Handreiking hoe tot beleidskeuzes en inzet middelen te komen	Gemeentelijke ambtenaren vrijwillige inzet en mantelzorg
Maart	Start onderzoeken Onderzoeksbureau OCWZ naar vrijwillige inzet en mantelzorg in Drenthe	Via vragen aan representatief burgerpanel wordt inzicht verkregen in vrijwillige inzet/ mantelzorg in Drenthe.	Provincie, bedoeld als nulmeting voor provinciaal beleid vanaf 2008 Gedeputeerde Staten, resp. Provinciale Staten (opdrachtgevers onderzoeken)
Maart-april-mei	Gesprekken met provinciale instellingen	Samenwerking organisatie(structuur)	Provincie, als input voor keuzes subsidiëring 2008
Eind april, begin mei	Vervolgbijsamenkomst gemeentelijke ambtenaren	- Uitwisseling, bepaling bovenlokale thema's; - Eerste resultaten burgerpanel bekend-afspraken wijze waarop afspraken met gemeenten vastgelegd worden	Gemeentelijke ambtenaren vrijwillige inzet en mantelzorg provincie
Eind mei	Programma's van Eisen preferente instellingen klaar	Eisen ten aanzien van provinciaal beleid vrijwillige inzet en mantelzorg benoemd	STAMM CMO Drenthe Zorgbelang Drenthe Enova
Juni	Uitkomsten burgerpanel gereed – 'Staat van vrijwillige inzet en mantelzorg in Drenthe'	Gegevens over hoeveelheid mantelzorgers, vrijwilligers, aard van inzet enz. Bedoeld als nulmeting voor provinciaal beleid vanaf 2008	Provincie gemeenten het veld
Juni-september	Waar nodig aanvullende gesprekken met veld en gemeenten	Aanscherping beleid- en projectkeuzes ten behoeve van definitieve nota	Provinciegemeentenhet veld
Oktober	Definitieve nota ter besluitvorming bij GS	Beleid en projectkeuzes 2008	Toezending aan: Provinciale Statengemeentenhet veld
Najaar	Bestuurlijke overleggen preferente instellingen	Definitieve afspraken werkplannen instellingen	STAMM CMO Drenthe Zorgbelang Drenthe Enova
1 januari 2008	Start uitvoering geactualiseerd beleid		

4. Financiën 2007-2008 vrijwillige inzet en mantelzorg

Provinciale middelen

Bedragen x 1.000

Budgetruimte

	2007	2008	Totaal	
Inzet gesubsidieerde instellingen	667	667	1.334	
Voorjaarsnota 2006: mantelzorg en vrijwillige inzet	150	0	150	
Motie 13: vrijwilligersorganisaties die met achterstandsgroepen werken	100	0	100	
Flexgelden MIM, participatie:				
deelbudget vrijwilligers	50	50	100	*1
deelbudget mantelzorg	25	25	50	*1
Totaal budgetruimte	992	742	1.734	

Uitgaven

	2007	2008	Totaal	
Inzet gesubsidieerde instellingen	667	667	1.334	zie ook bijlage I
Projecten Icare, SAS	150	0	150	zie ook bijlage II
Project VSD "Deskundigheidsbevordering spreekuurhouders" (2006)	14	0	14	zie ook bijlage III
Project Armoede, ook in Drenthe	86	0	86	
Flexgelden MIM, participatie:				
deelbudget vrijwilligers	50	50	100	*1
deelbudget mantelzorg	25	25	50	*1
Totaal uitgaven	992	742	1.734	
Overschot /tekort	0	0	0	

ad *1 Uitgaven zijn gelijk aan budgetruimte

Bijlagen

I Overzicht activiteiten provincie vrijwillige inzet en mantelzorg 2005-2007

- Activiteiten provincie op het gebied van vrijwillige inzet / Beleidsperiode 2005-nu (Mensen in het Middelpunt)
- Activiteiten provincie op het gebied van mantelzorg / Beleidsperiode 2005-nu (Mensen in het Middelpunt)
- Activiteit met raakvlakken/effect op vrijwillige inzet/mantelzorg – prestatieveld 4 WMO

II Overzicht inzet extra middelen voorjaarsnota 2006

III Overzicht inzet motie armoedebestrijding, deel vrijwilligersorganisaties

Bijlage I Activiteiten provincie op het gebied van vrijwillige inzet van mantelzorg

Activiteiten provincie op het gebied van vrijwillige inzet / Beleidsperiode 2005-nu (Mensen in het Middelpunt)

Naam project	Doel	Resultaten tot dusver	Beoogd resultaat 2007	Wie voert het uit?	Provinciale subsidie 2007
KENvrijwilligerswerk	Realiseren van een sterke sociale infrastructuur van het vrijwillige inzet in Drenthe via Kennis- en Expertise Netwerk vrijwillige inzet voor: * lokale steunpunten vrijwillige inzet. * gemeenten * provinciale vrijwilligersorganisaties Gestart in 2005.	* website ontwikkeld met info over vrijwillige inzet in Drenthe * samenwerking van alle 8 steunpunten op o.a. - vergroten inhoudelijke deskundigheid - samenwerking PBC - vertegenwoordiging onderwijsagenda - Maatschappelijke stages/BinD - bovenlokale PR - gezamenlijk aanbod scholing - software vacaturebemiddeling * 20 provinciale vrijwilligersorganisaties nemen deel www.vrijwilligerswerkdrenthe.nl	* overzicht aanwezige deskundigheds bevordering staat op de website * deelnemers hebben inzicht in mogelijkheden prestatievelden WMO en samenwerking met andere beroepsgroepen/terreinen * afstemming met Opleidingshuis Enova gerealiseerd * toekomstvisie netwerk en website bedacht en vastgelegd * daaruit voortvloeiend: taken en verantwoordelijkheden overgedragen * stimuleren 3 gemeenten waar nog geen steunpunt is, o.a. Steunpunt Emmen start in 2007	STAMM CMO Drenthe	€108.500
Maatschappelijke Stages (MaS)/Backstage)	Een methodiek waarmee jongeren een maatschappelijke stage volgen en kennismaken met vrijwillige inzet. Werving jong potentieel voor vrijwillige inzet. Gestart in 2005.	Aantal leerlingen in Drenthe dat een maatschappelijke stage volgde: 2005: 500 leerlingen 2006: 900 leerlingen www.backstagedrenthe.nl	* methodiek geïmplementeerd bij minimaal zes lokale vrijwilligerssteunpunten * implementatie in onderwijscurriculum op zeven lokaties * tenminste 800 leerlingen komen in aanraking met vrijwillige inzet * PR en onderhoud website	STAMM CMO Drenthe	€ 29.050
BinD (Betrokken ondernemen in Drenthe)	Platform van bedrijven en maatschappelijke organisaties om Maatschappelijk Betrokken Ondernemen (MBO) in Drenthe te stimuleren en breder te implementeren Gestart in 2006.	Platform opgericht. Bijeenkomsten voor bedrijven, c.q. vrijwilligersorganisaties. Beursvloer 2006: 106 matches tussen klussen vrijw.organisaties en bedrijven. Economische waarde € 250.000 www.betrokkenindrenthe.nl	* 60 matches bedrijven en vrijwilligersorg. via website * drie workshops over MBO * uitgave twee nieuwsbrieven * drie netwerkbijschikkomsten * verkenning verzelfstandiging en bredere financiering BinD	STAMM CMO Drenthe	€ 77.500
Vrijwilligersprijs, Hét compliment voor Drentse vrijwilligers	Tweejaarlijkse prijsuitreiking waarmee provincie Drenthe waardering toont voor alle vrijwilligers die dagelijks op allerlei terreinen actief zijn.	* prijs is driemaal uitgereikt * driemaal is een feestelijke avond voor vrijwilligers georganiseerd * veel publiciteit voor prijswinnaars, genomineerden en provincie	Vierde uitreiking vrijwilligersprijs Onderzocht wordt of met inzet van maatschappelijk betrokken ondernemen de prijsuitreiking kan worden uitgebouwd tot een groots vrijwilligersfeestijn	STAMM CMO Drenthe	€ 42.000
Ondersteuning vrijwilligers sectorale provinciale organisaties	Activiteiten ter ondersteuning van vrijwilligers, per sector verschillend.	Per sector verschillend	Zonder uitputtend te zijn: sport, cultuur, jeugd, ouderen, plattelandsontwikkeling, diversiteit, sociale zekerheid	Org. als SportDrenthe K&C Drenthe enz.)	Niet gespecificeerd
Onderzoek aard en omvang vrijwillige inzet in Drenthe	Onderzoek in opdracht Gedeputeerde Staten naar aard en omvang vrijwillige inzet in Drenthe. Dient als nulmeting ten behoeve van geactualiseerd beleid vrijwillige inzet en mantelzorg.	Wordt uitgevoerd in 2007.	Via vragen aan representatief burgerpanel wordt antwoord gegeven op de volgende drie vragen - Wat is aard en omvang vrijwillige inzet in Drenthe? - Zijn er verschillen met de rest van Nederland? - Welke deelgroepen zijn er te onderscheiden?	Onderzoeksbureau CWZ	Geen subsidie-inzet
Totale inzet					€ 257.050

Activiteiten provincie op het gebied van mantelzorg / Beleidsperiode 2005-nu (Mensen in het Middelpunt)

Naam project	Doel	Resultaten tot dusver	Beoogd resultaat 2007	Wie voert het uit?	Provinciale subsidie 2007
Met recht mantelzorg	(H)Erkenning en bewustwording van (diversiteit aan) mantelzorgers en hen de weg wijzen naar ondersteuningsmogelijkheden in Drenthe. Het geven van voorlichting m.b.v. een film en discussiemateriaal over specifieke problemen van mantelzorgers. Gestart in 2006.	Materiaal is ontwikkeld en vertoond in bijeenkomsten met lidorganisaties Zorgbelang Drenthe en vrouwenorganisaties. Daar is het goed ontvangen. 20 (ex-)mantelzorgers zijn opgeleid om de discussies bij bijeenkomsten te leiden.	200 voorlichtingen uitvoeren bij diverse organisaties, voorlichtingen worden door 20 vrijwilligers gegeven, deze pool (en het materiaal) wordt daarna structureel ingebed bij Icare	Enova, Zorgbelang, DPM, Icare, Mezzo, STAMM CMO Drenthe	€ 20.447; Inzet STAMM bij project "Versterking mantelzorg-organisaties" gespecificeerd
Mantelzorg en vrijwilligers vanuit levensbeschouwelijke hoek	(H)Erkenning en bewustwording mantelzorgers en hen de weg wijzen naar ondersteuningsmogelijkheden in Drenthe. Via informatiebijeenkomsten en deskundigheidsbevordering kerkelijk werken. Gestart in 2005.	Twee netwerken van betrokken organisaties in Emmen en Hoogeveen zijn gevormd. Zij hebben informatiebijeenkomsten georganiseerd met voorlichting over mantelzorg en de beschikbare ondersteuning.	* Opzetten nieuwe netwerken in vier gemeenten. * Vier netwerkbijskomsten, organisatie informatiebijeenkomsten. Organisatie gebeurt in samenwerking met de regionale steunpunten mantelzorg. * Overdracht activiteiten naar steunpunten mantelzorg	SOMAJ, PDC, KSD, Icare, steunpunten en contactpunten mantelzorg, LOT	€ 12.142 (inzet SOMAJ); inzet KSD bij project "Allochtone mantelzorgers" gespecificeerd
Versterking mantelzorgorganisaties	Faciliteren en begeleiden van het Drents Platform Mantelzorg (DPM) – de provinciale koepel voor belangenbeharing van mantelzorgers. Ondersteunen van de lokale Contactpunten Mantelzorg (lotgenotencontact) (CPM's) Gestart vóór 2005.	1.DPM wordt erkend en functioneert als provinciale koepel voor de belangenbeharing van mantelzorgers; 2. provincie-dekkend netwerk van 13 CPM's tot stand gekomen.	1. STAMM CMO Drenthe heeft het DPM zodanig versterkt dat het DPM zelfstandig de activiteiten uitvoert volgens het 'Beleidsplan 2006 – 2007 DPM'. 2. STAMM CMO Drenthe heeft de CPM's versterkt waardoor de CPM's zelfstandig, ingebed in de lokale infrastructuur, ondersteuning kunnen bieden aan mantelzorgers.	STAMM CMO Drenthe in samenwerking met DPM, CPM's, Steunpunten, Mezzo, gemeenten, welzijnsinstellingen, SAS, Zorgbelang Drenthe	€ 87.350
Infrastructuur mantelzorg	Een effectieve en inzichtelijke infrastructuur mantelzorgondersteuning in Drenthe. Bijdragen hieraan door een aantal projectmatige activiteiten, per jaar verschillend. Gestart vóór 2005.	<ul style="list-style-type: none"> Faciliteren Samenwerkingsverband Mantelzorg (voorheen 'Om de tafel met mantelzorg') gericht op monitoring van de gezamenlijk geformuleerde doelstellingen en informatieuitwisseling (afgerond in 2006). Inventarisatie infrastructuur mantelzorg, verwoord in 'Drents Vliegwielt Mantelzorg': overzicht van de in Drenthe actieve organisaties op gebied van mantelzorgondersteuning (uitgebracht in 2006). Rapportage 'Samenwerking, ondersteuning en functioneren van SAMSAMen en SAS' (uitgebracht 2005) Deelname in projectgroep 'Met Recht mantelzorg'. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kennis over infrastructuur mantelzorg, (ingebracht via deelname van STAMM CMO Drenthe aan projectgroep) waardoor doelstellingen van het project 'Met Recht mantelzorg' worden gerealiseerd. - Draaiboek voor mantelzorgers in de psychiatrie is opgesteld en uitgezet in het veld. - Mantelzorgondersteuning voor allochtone mantelzorgers. - Koppeling infrastructuur vrijwillige inzet en mantelzorg. - Pilotproject mantelzorgparticipatie in verpleeghuis Weidesteijn in Hoogeveen. - Ondersteunen van Drentse gemeenten bij ontwikkelen van mantelzorgbeleid in kader van de WMO. 	STAMM CMO Drenthe in samenwerking met betrokken partijen in het veld.	€ 86.250
Allochtone mantelzorgers en vrijwilligers	Pilot 'Transculturele familiehoek' waarbij kennis van allochtone mantelzorgers wordt vergroot, incl. kennis over ondersteuningsmogelijkheden.	Nieuw project, gestart in 2007.	* project transculturele familiehoek * tevens deelname aan project Mantelzorg en vrijwilligers vanuit levensbeschouwelijke hoek	KSD, Sedna, Steunpunt Mantelzorg	€ 15.879

VERVOLG Activiteiten provincie op het gebied van mantelzorg / Beleidsperiode 2005-nu (Mensen in het Middelpunt)

Naam project	Doel	Resultaten tot dusver	Beoogd resultaat 2007	Wie voert het uit?	Provinciale subsidie 2007
Vrijwillige thuiszorg/ouderen/mantelzorg	Ontlasting mantelzorgers door inzet van vrijwilligers Ontlasting mantelzorgers bij cliënten met verlieservaring Gestart in 2005	Ondersteuning jonge mantelzorgers vanaf 12 jaar in hele provincie geïmplementeerd; Traject voor jongste mantelzorgers in 2 ^e jaar voortgezet; ondersteuningsvraag onderzocht en juiste en haalbare ondersteuningsmogelijkheden bepaald	- 35 vrijwilligers ondersteunen 100 cliënten - Ondersteuning vrijwilligers dmv intervisie-groepen - 45 vrijwilligers ondersteunen 80 cliënten met verlieservaring - 1 lotgenotengroep nabestaanden - deskundigheidsbevordering van de vrijwilligers	Humanitas, diverse vrijwilligersgroepen, thuiszorg, welzijn, etc.	€ 24.057
Kinderen zorgen Drenthe	Preventie, tijdige signalering en ondersteuning jonge mantelzorgers en hun gezinnen	Ondersteuning jonge mantelzorgers vanaf 12 jaar in hele provincie geïmplementeerd; Traject voor jongste mantelzorgers in 2 ^e jaar voortgezet; ondersteuningsvraag onderzocht en juiste en haalbare ondersteuningsmogelijkheden bepaald	Implementatie resultaten groep jongste mantelzorgers	Icare Mantelzorgondersteuning, i.s.m. Jeugdzorg, (overige) zorgverleners, onderwijs, welzijn, DPM	€ 35.000 (Provinciale inzet in 2005 en 2006 totaal € 67.000)
Onderzoek aard en omvang mantelzorg in Drenthe	Onderzoek in opdracht Provinciale Staten naar aard en omvang mantelzorg in Drenthe. Dient als nulmeting ten behoeve van geactualiseerd beleid vrijwillige inzet en mantelzorg.	Wordt uitgevoerd in 2007.	Via vragen aan representatief burgerpanel wordt antwoord gegeven op de volgende drie vragen 1. Wat is aard en omvang mantelzorg in Drenthe? 2. Zijn er verschillen met de rest van Nederland? 3. Welke deelgroepen zijn er te onderscheiden?	Onderzoeksbureau CWZ	Geen subsidie-inzet
Respijt voor mantelzorgers in Drenthe	Onderzoek naar respijtmogelijkheden, respijtarangementen realiseren en gebruik ervan te stimuleren	Mogelijkheden respijtzorg bekendgemaakt, voorwaarden voor realiseren aanvullende voorzieningen in kaart gebracht. Project in 2006 afgerond, provinciale inzet € 23.000		Steunpunten Mantelzorg en DPM, i.s.m. zorgaanbieders, X-zorg, LOT en gemeenten	
Diverse kortlopende projecten uit de toenmalige subsidie-regelingen	* Icare: 'Jonge mantelzorgers'. Verhalenbundel van en voor jonge mantelzorgers. Doel: verdieping van het project Jonge mantelzorgers voor doelgroepen; * HRmedia bv: 'Hoe zorg ik voor een ander'. DVD en boekje. Doel: praktische ondersteuning mantelzorgers; * Werkgroep mantelzorg en psychiatrie: ontwerp scholingsprogramma's voor mantelzorgers in de psychiatrie. Doel: toerusting en positieve verbetering van deze mantelzorgers; * Icare Mantelzorgondersteuning: scholing vrijwilligers en ontwikkel signalen-/interventiekaart voor ondersteuning mantelzorgers mensen met niet-aan-geboren hersenletsel. Doel: deskundigheid vrijwilliger vergroten.	Boekje in 2006 tot stand gekomen, uitgegeven en verspreid. Provinciale inzet € 4.500 500 exemplaren DVD en Boekje in 2005 geproduceerd en via Icare verspreid Provinciale inzet € 5.125 Trainingen gevolgd en programma's ontworpen. Begin 2006 afgerond. Provinciale inzet € 3.200 Vrijwilligers gewonnen, geschoold en begeleid. Protocollen ontwikkeld. Signalerings-/interventiekaart ontwikkeld. Provinciale inzet € 2.300.	* Stichting Icare * Product wordt zolang de voorraad strekt gedistribueerd * HRmedia bv, i.s.m. TELEAC, thuiszorg- en mantelzorgorganisaties * Werkgroep mantelzorg en psychiatrie, met ondersteuning STAMM * Stichting Icare		

VERVOLG Activiteiten provincie op het gebied van mantelzorg / Beleidsperiode 2005-nu (Mensen in het Middelpunt)

Naam project	Doel	Resultaten tot dusver	Beoogd resultaat 2007	Wie voert het uit?	Provinciale subsidie 2007
Logeerkring Drenthe	Logeerkring Nieuwe Stijl opzetten en uitvoeren en structurele financiering voor niet-AWBZ-geïndiceerde logeren (respitzorg) zoeken;	Met behulp van de overbruggingssubsidie is de basis voor voortzetting van de Logeerkring gelegd. Project is begin 2006 beëindigd, provinciale inzet € 24.550		MEE Drenthe	
Totaal					€ 281.125

**Activiteit met raakvlakken/effect op vrijwillige inzet/mantelzorg – prestatieveld 4 WMO
Inzet gesubsidieerde instellingen**

Naam project	Doel	Resultaten tot dusver	Beoogd resultaat 2007	Wie voert het uit?	Provinciale subsidie 2007
Traumazorg in drie Molukse gemeenschappen	Deskundigheidsbevordering Molukse vrijwilligers in 3 lokale gemeenschappen ten behoeve van begeleiden en ondersteunen Molukse gezinnen en individuele personen bij het verwerken van rouw, verlies en trauma's. Verder bijdrage leveren aan gemeenschapsontwikkeling en bevordering deskundigheid Nederlandse professionele hulpverleners.	Project in 2006 afgerond. Doelen gerealiseerd. Provinciale inzet € 46.000	Ligt voornemen voor follow-up in 2007	Muhabbat	
"Laten zien wie je bent en wat je doet"	Meer vrijwilligers werven in de vrijwillige thuishulp en zorg, eigen profilering beter maken en grenzen vrijwilligershulp vastleggen	Project is eind 2006 beëindigd. Provinciale inzet € 10.575		SAS/SAMSAM Assen	
Deskundigheidsbevordering vrijwilligers inzake dementie	Training vrijwilligers voor inzet ter ontlasting van mantelzorgers	Project in 2005 volgens planning afgesloten. Leskoffer ontwikkeld. Provinciale inzet € 6.230.		Stichting Icare	
WMO	Stimuleren kennisdeling en visievorming op rol civil society en burgerparticipatie. De WMO vraagt nieuwe definitie en positionering op deze thema's. De thema's overstijgen de afzonderlijke prestatievelden (en raken dus ook aan de onderwerpen vrijwillige inzet en mantelzorg).	Nieuw project, gestart 2007.	* Sociale analyses voor tenminste 5 gemeenten maken op basis waarvan visie op 'civil society' * Debat, ontwikkeling nieuwe concepten en trainingen over 'Civil society als drager onder de WMO voor gemeenten en instellingen * Visievorming en ontwikkeling nieuwe vormen burgerparticipatie via discussiebijeenkomsten voor gemeenten en welzijnsinstellingen	STAMM CMO Drenthe	€ 128.650
Totaal					€ 128.650

Bijlage II Overzicht inzet extra middelen voorjaarsnota 2006

Voorgesteld wordt de volgende projecten te honoreren

Project	Doel	Aanvrager	Subsidiebedrag
Arbeid en zorg	Bij tien bedrijven In Hoogeveen wordt mantelzorg geïntroduceerd als personeelsthema - met als doel wettelijke regelingen en ondersteunings-mogelijkheden bekend te maken. Professionele ondersteuners mantelzorg worden geschoold en minimaal 30 werknemers met knelpunten combinatie arbeid en mantelzorg worden ondersteund.	Icare. Samenwerkingspartners: gemeente Hoogeveen, bedrijven in Hoogeveen, MEZZO	€ 50.000
Allochtone mantelzorgers	Pilot met twee deelprojecten om een werkwijze te ontwikkelen om allochtone mantelzorgers te bereiken, effectief te ondersteunen en te waarderen	Steunpunten mantelzorg (Icare) i.s.m. lokale welzijninstellingen, Muhabbat, GGZ, Enova e.a.	€ 40.000
Werven jonge vrijwilligers/ herkenning jonge mantelzorgers	Via lessen op scholen jongeren werven voor maatschappelijke stages in twee zorginstellingen; Herkenning van jonge mantelzorgers bevorderen	Icare. Samenwerkingspartners De Trans, gezinsvervangend tehuis Kwetternest	€ 40.000
SAS (Samenwerken aan Samenhang – prov. samenwerkingsverband organisaties zorg en welzijn)	1. Themadag voor lokale zorgvrijwilligers op provinciaal niveau georganiseerd 2. Uitwisselingsochtend lokale coördinatoren SAM-SAM-en	SAS, (Samenwerken aan Samenhang – prov. samenwerkingsverband organisaties zorg en welzijn namens de lokale SAM-SAM-en	€ 20.000
Totaal			€ 150.000

Voorgesteld wordt de volgende twee projecten niet te honoreren

Project	Doel	Aanvrager	Subsidiebedrag	Reden voor afwijzing
Scholing/training vrijwilligers SAM-SAM'en (gem. samenwerkingsverbanden organisaties zorg en welzijn)	Aanvragen voor scholing/training van drie lokale SAM-SAM'en	SAS (Samenwerken aan Samenhang – prov. samenwerkingsverband organisaties zorg en welzijn)	€ 5.985	Lijkt ons sterk lokaal en derhalve geen provinciale financieringsverantwoordelijkheid. Van belang hierin de herijking van beleid af te wachten.
Versterking mantelzorg	Uitbreiden regionaal steunpunt mantelzorg ten behoeve van meer mogelijkheden in Meppel op het gebied van respijtzorg, lotgenotencontact, aandacht jonge mantelzorgers en werving vrijwilligers	Gemeente Meppel	€ 40.000	Is alleen op Meppel gericht. Of dergelijke verantwoordelijkheid bij ons komt te liggen hangt af van uitkomsten herijking beleid.
Totaal			€ 45.985	

Bijlage III Overzicht inzet motie armoedebestrijding, deel vrijwilligersorganisaties

Projectvoorstel “Armoede, ook in Drenthe een probleem” van de projectgroep Armoede. De projectgroep armoede bestaat uit een kerngroep Stichting Zorgbelang Drenthe, de Vereniging Sociaal Drenthe (VSD) en Enova. Daarnaast bestaat er een klankbordgroep waarin zitting hebben Stichting Cliëntenperspectief, De Arme Kant van Nederland Groningen/ Drenthe, De Sociale Alliantie Assen, De Stichting Bonden van Ouderen Drenthe, de Vereniging Cliëntenraden Sociale Zekerheid, Humanitas, Leger des Heils, STAMM en de Voedselbanken.

De projectgroep richt zich op twee speerpunten:

1. Het vergroten van het bereik van mensen die wel recht hebben op compensatieregelingen, maar daar nu geen gebruik van maken. Dit speerpunt zal als volgt worden uitgewerkt:
 - a. Inventariseren van de (vrijwilligers) organisaties die een rol (zouden kunnen) spelen bij bestrijding van de armoedeproblematiek.
 - b. Gericht scholen/trainen van vrijwilligers.
 - c. In kaart brengen van de doelgroep door inzet van de geschoolde vrijwilligers.
 - d. Via voorlichting “rechthebbenden” wijzen op de mogelijkheden om gebruik te maken van bestaande financiële regelingen.
2. Schuldenproblematiek. De uitwerking is als volgt:
 - a. Implementatie van het project “De kracht van de minima”(zie overzicht bestaande inzet middelen provincie) inclusief het trainen van de trainers. Het mes snijdt hierbij aan twee kanten. Deelnemers van het project “De kracht van de minima” worden ingezet om de doelgroep te bereiken en voor te lichten.
 - b. Specifieke training van vrijwilligers zodat er extra inzet is van de lokale spreekuurhouders.

Te bereiken resultaten:

- Een (digitale) sociale kaart van Drenthe die ingepast kan worden in de WMO-loketten.
- Er is een registratiesysteem opgezet voor spreekuurhouders zodat er inzicht komt in de aard van de vragen.
- In de gemeenten Midden- Drenthe, Coevorden, Emmen en Borger-Odoorn wordt het project “De kracht van de minima” uitgevoerd.
- De projectgroep heeft afspraken gemaakt met de drie gemeenten over het terugdringen van de onderbenutting van compensatiemaatregelen.

Financiën

De kosten van het project bedragen € 86.350,-. Daarnaast worden door Zorgbelang en Enova reguliere uren ingezet voor procesbegeleiding.

Overzicht inzet provincie op het terrein van armoedebeleid

Naam project	Omschrijving	Doel	Wie voert het uit?	Provinciale inzet	Tijdpad
Deskundigheidsbevordering spreekuurhouders Zuidoost Drenthe	Deskundigheidsbevordering van de vrijwillige spreekuurhouders sociale zekerheid in Zuidoost Drenthe.	Voorkomen van armoede door het verstrekken van goede en adequate voorlichting aan mensen met een minimum inkomen.	Vereniging Sociaal Drenthe	€ 13.650	2006
Voedselbanken	Ontwikkeling en begeleiding van voedselbanken in Drenthe	Voedselbanken in staat stellen hen die dat nodig hebben een voedselpakket te verstrekken.	Stichting de Noordelijke Voedselbanken	€ 5.000	2006
Kinderen en Armoede	1. Beschrijving, implementatie en evaluatie van een sluitende aanpak. 2. Het doen van onderzoek naar de voorwaarden om de aanpak provinciebreed te implementeren.	<ul style="list-style-type: none"> Betere toekomstverwachting voor kinderen die opgroeien in armoede. Doorbreken van generatiearmoede 	STAMM CMO Drenthe	€ 37.800	2006-2008
Mentorproject voor jongeren	Inzet van (vrijwillige) mentoren voor kwetsbare jongeren.	Jongeren een goede uitgangspositie bieden op de arbeidsmarkt.	PGSJ	€ 20.000	2007
Bewust Koersen voor kwetsbare groepen	Methode 'Bewust Koersen' wordt ingezet als voortraject voor doelgerichte trajecten zoals reïntegratie. De methode is geschikt voor kwetsbare groepen.	Sterker maken van kwetsbare individuen zodat zij optimaal kunnen participeren.	Enova	€ 39.236	2007
Effecten Wet en Regelgeving	De effecten van nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving worden doorvertaald naar de Drentse situatie. Er wordt een plan van aanpak gemaakt op het gebied van wet- en regelgeving, en de consequenties hiervan voor autochtone en allochtone burgers, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en overheden. Hierbij wordt aandacht besteed aan het aspect armoede.	Bevorderen van rechtsgelijkheid en gelijkwaardige participatie van de inwoners van Drenthe.	Enova	€ 37.368	2007
Tenderregeling energiebesparing voor lage inkomens	Het project "TELI-Drenthe 2006-2007" draagt bij aan de provinciale doelstellingen op het gebied van energiebesparing en CO ₂ -emissiereductie en wel doordat een groep van 3.000 huishoudens met lagere inkomens in de provincie Drenthe in de jaren 2006 en 2007 advies en hulp wordt geven bij het treffen van energiebesparende maatregelen, om te komen tot een blijvende en volhoudbare CO ₂ -emissiereductie gekoppeld aan inkomensondersteuning. Zo'n 6 tot 8 werkzoekenden worden in het project "TELI-Drenthe 2006-2007" in korte tijd op professionele wijze opgeleid tot 'Energieconsulent' en vervolgens begeleid naar een baan op de reguliere arbeidsmarkt (bijv. tot EPA-adviseur).	Vergroten arbeidsparticipatie Energie- dus kostenbesparing realiseren	12 gemeenten N.V. Rendo	€ 35.524	2006-2007
				Totaal	€ 188.578

